

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 132/2013-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Olosom, Advokátska kancelária, M. R. Štefánika 71, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4, v spojení s čl. 20 ods. 1 a v spojení s čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 2 PP 7/2010 a jeho uznesením z 27. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

2. Ustanovenému právnomu zástupcovi sťažovateľa JUDr. Martinovi Olosovi p r i z n á v a odmenu v sume 275,96 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatšesť centov), ktorú j e p o v i n n á uhradiť Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky

na účet advokáta JUDr. Martina Olosa, Advokátska kancelária, M. R. Štefánika 71, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2012 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 22. apríla 2013, pre porušenie jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4, v spojení s čl. 20 ods. 1 a v spojení s čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) o. i. aj postupom a uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 PP 7/2010 z 27. septembra 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 132/2013-6 zo 14. februára 2013 prijal sťažnosť v tejto časti na ďalšie konanie.

1.1 Z obsahu sťažnosti a pripojenej listiny vyplýva, že sťažovateľ v rámci trestného konania podal proti (bližšie neoznačenému) rozhodnutiu súdu dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 Tdo 36/2012 zo 4. júla 2012 odmietol podľa § 382 písm. f) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. V nadväznosti na to okresný súd uznesením č. k. 2 PP 7/2010-123 z 9. augusta 2012 podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku a § 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 93/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania, uložil sťažovateľovi, aby štátu nahradil trovy konania o celkom bezvýslednom dovolaní určené paušálnou sumou 200 €. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresný súd ďalším uznesením sp. zn. 2 PP 7/2010 z 27. septembra 2012 zamietol.

1.2 Sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Na odôvodnenie svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Protiústavnosť napadnutých uznesení Okresného súdu Levice vidím v extrémne formalistickej aplikácii a interpretácii ust. § 556 ods. 1 Tr. por. a § 3 vyhl. MS SR 93/2012 v dôsledku čoho bol sťažovateľ zaviazaný k poplatkovej povinnosti v rozpore s čl. 59 ods. 2 ústavy, hoci poplatková povinnosť reálne nevznikla. Neakceptovateľná a neospravedliteľná interpretácia relevantných ustanovení zákona zapríčinila bezdôvodné obohatenie sa štátu na úkor sťažovateľa vo výške 200,- eur za procesné rozhodnutie o dovolaní odmietnuté pre neprípustnosť, čo zjavne odporuje zmyslu a účelu poplatkovej povinnosti ako paušálnej náhrady za štátom vynaložené prostriedky na pojednávania o merite veci. Porušenie ústavného zákazu priamej negatívnej diskriminácie titulom účastníctva v trestnom konaní bolo zavinené nerovnakým prístupom a postupom ako v (analogickej) situácii pri poplatkovej povinnosti v zmysle zákona č. 71/1992 Zb. v p. z. kde je neprípustné spoplatňovanie (nemeritórnych) procesných rozhodnutí ako v danom trestnom prípade, preto sú napadnuté uznesenia vecne nesprávne, protiústavné a nespravodlivé v rozpore s právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) v spojení s porušením majetkových práv (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dod. protokolu č. 1 k dohovoru) v spojení s čl. 59 ods. 2 ústavy i zákazom diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1, 2, 4 ústavy či čl. 14 dohovoru v neprospech sťažovateľa ako poplatníka.

Okresný súd Levice absolútne neprípustne vyložil ust. § 556 ods. 1 Tr. por. na sankčnom princípe, ibaže skutočne a správne mal aplikovať a interpretovať toto ustanovenie na reparačnom, resp. reštitučnom (restitutio in integrum) princípe, preto sa dopustil svojvôle a nespravodlivosti v zmysle summum ius, summa iniuria v rozpore s princípom spravodlivej súdnej ochrany a spravodlivého súdneho procesu.

Na margo OS Levice tvrdenému účelu ust. § 556 ods. 1 Tr. por. k bráneniu podávať nedôvodné mimoriadne opravné prostriedky dodávam, že vyrubovať ex post poplatkovú povinnosť nemožno ani reálne ani teoreticky pripisovať tomuto údajnému účelu, keďže mimoriadne opravné prostriedky možno podávať neobmedzene (i opakovane) a poplatková povinnosť tomu vôbec účinne a efektívne nezabraňuje, ak sa vyrubuje ex post. (...)

V zmysle uvedeného namietam protiústavnosť a svojvôľu napadnutých uznesení OS Levice, č. 2 PP 7/10 z 9. 8. 2012 a 27. 9. 2012 v rozpore s v petite uvedenými právami a ústavnými princípmi, pričom žiadam(...) jej v celom rozsahu v súlade s petitom sťažnosti vyhovieť ako dôvodnej lege artis.“

1.3 Vzhľadom na dôvody uvedené v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy v spojení s porušením zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1, 2, 4 ústavy v spojení s porušením práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 59 ods. 2 ústavy ako aj právo na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k dohovoru v spojení s porušením zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru bolo (boli) postupom a uznesen[ím] Okresného súdu Levice, č. 2PP 7/2010, zo... 27. 9. 2012 porušené.

2. Uzneseni[e] Okresného súdu Levice, č. 2PP 7/2010, zo... 27. 9. 2012 sa v celom rozsahu zrušuj[e] a vec sa vracia späť na ďalšie (nové) konanie lege artis.

3. Okresný súd Levice sa zaväzuje k náhrade všetkých prípadne vzniknutých trov konania.“

II.

2. Ústavnému súdu bolo 16. marca 2015 doručené vyjadrenie okresného súdu k podanej sťažnosti. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol: *„Sťažovateľ vo svojej sťažnosti vytyka tunajšiemu súdu, že absolútne neprípustne vyložil ustanovenie § 556 odsek 1 Trestného poriadku na sankčnom princípe, pričom správne mal aplikovať a interpretovať toto ustanovenie na reparačnom, resp. reštitučnom princípe, a preto sa dopustil svojvôle a nespravodlivosti, K tomuto tvrdeniu je potrebné uviesť, že Trestný poriadok v prvej vete ustanovenia § 556 odsek 1 celkom jasne stanovuje, že ten kto podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto dovolaní alebo návrhu na obnovu konania a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom. Týmto všeobecne záväzným právnym predpisom je vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej*

republiky číslo 93/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania, a ktorá v § 3 uvádza, že paušálna suma trov trestného konania na účely uvedené v § 556 odsek 1 zákona, ak odsúdený podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania je 200 eur.

Zákon tu teda ani nedáva možnosť voľnej úvahy ohľadom rozhodnutia o náhrade trov, v tomto konkrétnom prípade, dovolacieho konania. Z uvedeného vyplýva, že každý obvinený bez výnimky je za predpokladu podania celkom bezvýsledného dovolania povinný zaplatiť trovy dovolacieho konania, a to bez ohľadu na prípadný nárok obvineného na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu, ktorý má vplyv len pri rozhodovaní o náhrade odmeny a hotových výdavkov obhajcovi ustanovenému v súvislosti s týmto konaním.

Jediným sporným bodom v predmetnom prípade (z pohľadu sťažovateľa, nie z pohľadu súdu) je posúdenie celkovej bezvýslednosti podaného dovolania, tak ako to vyplýva aj z doplnenia sťažnosti zo dňa 12.04.2013. Podľa názoru sťažovateľa teda ním podané dovolanie nebolo celkom bezvýsledné, nakoľko účastník konania nemôže dopredu ustáliť, ako posúdi podmienky prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku dovolací súd. O celkovej bezvýslednosti podania dovolania možno preto hovoriť iba vtedy, ak od počiatku bolo nepochybne zrejmé, že dovolaniu nemožno vyhovieť, tj. z dôvodu zjavného zmeškania zákonnej lehoty na podanie dovolania alebo podania dovolania nepríslušnou osobou. Sťažovateľ ďalej uviedol, že v dovolacom konaní bol zastúpený obhajcom, pričom ten ho neinformoval, že by podanie dovolania v danej veci bolo neprípustné a že dovolanie je tak od počiatku de facto zbytočné a nehospodárne. Záverom uviedol, že extenzívne rozširovanie ukladania povinnosti platiť štátu trovy trestného konania aj na iné procesné prípady neobstojí a je neústavné.

K tejto sťažnostnej námietke súd uvádza, že Trestný poriadok v § 382 ustanovuje prípady, kedy dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, a to vtedy ak

bolo podané oneskorene,

bolo podané neoprávnenou osobou,

je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371,

nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1,

dovolanie ani po postupe podľa § 379 ods. 1 neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 alebo 2,

bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Zákon teda stavia na roveň prípady (§ 382 písmeno a/ až f/ Trestného poriadku), v ktorých bez preskúmania veci dovolací súd odmietne dovolanie. Všetky tieto prípady podania dovolania tunajší súd považuje za bezvýsledné, nakoľko zjavná neopodstatnenosť, a tým aj bezvýslednosť, takéhoto dovolania totiž vyplýva priamo zo zákona. V predmetnom prípade súd poukazuje na ustanovenie § 368 odsek 1, odsek 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371. Takýmto rozhodnutím sa rozumie: rozsudok a trestný rozkaz, uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu, uznesenie o zastavení trestného stíhania, uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania, uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania, rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia, rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti vyššie uvedeným rozhodnutiam, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Výpočet rozhodnutí, ktoré možno napadnúť dovolaním je taxatívny. Dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 382 písmeno f/ Trestného poriadku).

V prípade, ak obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený v konaní o dovolaní, neposkytol odsúdenému potrebnú právnu pomoc a nepoučil ho o vyššie uvedených ustanoveniach zákona (tak ako to uvádza sťažovateľ v podanej sťažnosti), nemožno túto skutočnosť považovať za porušenie ústavných práv sťažovateľa tunajším súdom. Súd pritom nie je ani oprávnený preskúmať kvalitu poskytnutých úkonov právnej služby (tak ako to vyplýva aj z platnej judikatúry), a takisto ich ani nemôže nahrádzať vlastnou činnosťou.

V predmetnej veci je potrebné tiež poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 21/2012-12, v ktorom je okrem iného uvedené, že ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Vzhľadom na uvedené, sťažnosťou napadnuté uznesenie tunajšieho súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo bol daný dôvod na to, aby bol sťažovateľ zaviazaný na náhradu trov dovolacieho konania štátu, a teda má za to, že napadnuté uznesenie súdu nemožno považovať za protiústavné a arbitrárne. Skutočnosť, že posúdenie veci tunajším súdom nekorešponduje s posúdením sťažovateľa sama o sebe porušenie práv sťažovateľa nezakladá.“

2.1 Okresný súd zároveň oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom a súhlasí s tým, aby sa od ústneho pojednávania upustilo.

3. Dňa 6. júna 2013 bola ústavnému súdu doručená replika sťažovateľa, v ktorej sťažovateľ neuviedol žiadnu ďalšiu argumentáciu ani akékoľvek vyjadrenie, iba oznámil, že netrvá na konaní ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

III.

Relevantné ústavné normy

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 59 ods. 1 a 2 ústavy dane a poplatky sú štátne a miestne. Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa,

farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Všeobecne k predmetu sťažnosti

5. Predmetom sťažnosti je námietka sťažovateľa, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho ústavných práv predovšetkým z dôvodu extrémne formalistickej aplikácie a interpretácie príslušných právnych noriem Trestného poriadku.

6. Podľa názoru ústavného súdu je kľúčovým pre posúdenie porušenia/neporušenia sťažovateľových ústavných práv napadnutým uznesením okresného súdu ustálenie odpovede na otázku, čo možno považovať za „celkom bezvýsledne podané dovolanie“ podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku, či a aká je ústavná rovina uvedenej právnej normy, či možno v sťažovateľovom prípade ustáliť, že k takémuto celkom bezvýsledne podanému dovolaniu došlo, a či v tomto ohľade napadnuté uznesenie okresného súdu je ústavne udržateľné.

K celkom bezvýsledne podanému dovolaniu v sťažovateľovej veci

7. Podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku kto podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto dovolaní alebo návrhu na obnovu konania, a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom. Ďalej je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu obhajcovi, ak bol v súvislosti s týmto konaním ustanovený, ak obvinený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu.

8. Pre úplný obraz o prerokovávanej veci a vytvorenie predpočia k meritórnemu rozhodnutiu je nevyhnutné zamerať pozornosť prvotne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 36/2012 zo 4. júla 2012 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) v sťažovateľovej veci.

9. Najvyšší súd uznesením odmietol podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 41/2010 z 29. septembra 2010 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) vydanému v konaní o podmieňnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vedenom na okresnom súde. V odôvodnení uznesenia najvyšší súd predovšetkým uviedol:

„Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V zmysle § 368 ods. 2 Tr. por. sa právoplatným rozhodnutím rozumie:

- a) rozsudok a trestný rozkaz,*
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,*
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,*
- d) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania,*
- e) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,*
- f) uznesenie o schválení zmiery a zastavení trestného stíhania,*
- g) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.*

V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Nitre, ktorým súd rozhodol o sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] proti zamietnutiu návrhu matky obvineného o jeho podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Proti takémuto druhu rozhodnutia však dovolanie v zmysle ust. § 368 ods. 2 Tr. por. nie je prípustné. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa

§ 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného [REDAKOVANÉ], ako neprípustné, na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.“

10. Podľa § 368 ods. 1 a 2 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371. Ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 382 Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371,
- d) nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1,
- e) dovolanie ani po postupe podľa § 379 ods. 1 neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 alebo 2,
- f) bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

11. Znenie najvyšším súdom a ústavným súdom citovaných ustanovení § 368 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, ktoré pripúšťajú dovolanie len v ustanovených prípadoch, bolo do Trestného poriadku vnesené zákonom č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela“), s účinnosťou od 1. septembra 2011.

12. Osožné je na tomto mieste pripomenúť, že sťažovateľ v minulosti brojil pred ústavným súdom proti citovanému uzneseniu najvyššieho súdu. Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 553/2012 zo 7. novembra 2012 odmietol sťažovateľovu sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu najvyššieho súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pričom v odôvodnení tohto uznesenia uviedol: *„Podľa § 576j ods. 2 Trestného poriadku (tento sa stal súčasťou Trestného poriadku na základe tej istej novely a predstavuje intertemporálnu normu upravujúcu režim prechodného spolupôsobenia skoršieho a neskoršieho práva, pozn.) súdne konanie, okrem konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, začaté pred 1. septembrom 2011 sa dokončí podľa doterajších predpisov; to neplatí, ak súd vrátil vec prokurátorovi alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť po 1. septembri 2011.*

Sťažovateľ v nadväznosti na § 576j ods. 2 Trestného poriadku zastáva názor, že najvyšší súd mal v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 36/2012 použiť ustanovenia Trestného poriadku (§ 368 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku) účinné do 31. augusta 2011, pričom aplikáciu týchto ustanovení spája s dňom vydania napadnutého uznesenia krajského súdu (uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Tos 41/2010 z 29. septembra 2010). S týmto názorom sťažovateľa sa ústavný súd nemôže stotožniť. Z textu § 576j ods. 2 Trestného poriadku totiž zjavne vyplýva, že použitie ustanovení Trestného poriadku účinných do 31. augusta 2011 prichádza do úvahy pri súdnych konaniach začatých pred 1. septembrom 2011, avšak s výnimkou konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch, ku ktorým patrí aj konanie o dovolaní, o ktoré v danom prípade ide.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bolo prostredníctvom právneho zástupcu sťažovateľa podané najvyššiemu súdu prostredníctvom okresného súdu 30. mája 2012, teda po 1. septembri 2011. Na základe uvedeného ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd postupoval správne, keď

v napadnutom konaní pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa z 30. mája 2012 aplikoval ustanovenia § 368 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku platného a účinného v čase konania o dovolaní (§ 368 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku platného a účinného od 1. septembra 2011). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 4. júla 2012 a obsahom sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, ako aj ďalších článkov ústavy, k porušeniu ktorých malo dôjsť, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.“

13. Ak sa v kontexte citovaného ústavný súd má zamyslieť nad výkladom slovného spojenia „celkom bezvýsledne podané dovolanie“ vo veci s ústavnoprávnou relevanciou, je potrebné na začiatku konštatovať, že sťažovateľ podal dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu o zamietnutí sťažnosti voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 PP 7/2010 z 30. júla 2010 o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Voči tomuto rozhodnutiu (uzneseniu) krajského súdu nie je v zmysle § 368 ods. 2 Trestného poriadku dovolanie prípustné, čo správne konštatoval vo svojom uznesení najvyšší súd a čo koniec koncov potvrdil aj ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 553/2012 zo 7. novembra 2012. Pre úplnosť ústavný súd dopĺňa, že Trestný poriadok neupravuje odlišne uvedené závery k možnosti podať dovolanie proti uzneseniu o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody ani v druhom diele prvej hlavy štvrtej časti Trestného poriadku upravujúcim rozhodovanie o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (§ 415 až § 417 Trestného poriadku).

14. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ (zastúpený v dovolacom konaní kvalifikovaným zástupcom – advokátom JUDr. Imrichom Hraškom) mohol a mal vedieť, že dovolanie voči uzneseniu krajského súdu nie je prípustné a podané dovolanie bude odmietnuté pre neprípustnosť (vyplývajúcu z Trestného poriadku), a teda mohol a mal vedieť, že v jeho konkrétnom prípade išlo o celkom bezvýsledne podané dovolanie.

15. Ústavný súd hic et nunc zdôrazňuje, že záver, či v ktoromkoľvek konkrétnom prípade ide alebo nejde o celkom bezvýsledne podané dovolanie, je potrebné posudzovať vždy jednotlivo vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu.

Aplikácia popísaných záverov na napadnuté uznesenie okresného súdu

16. Prizmou predostretých konklúzií je nutné posudzovať aj napadnuté uznesenie okresného súdu.

17. Na základe už citovaných právnych noriem Trestného poriadku a uznesenia najvyššieho súdu okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil takto: *„Podľa § 3 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky číslo 93/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania, paušálna suma trov trestného konania na účely uvedené v § 556 odsek 1 zákona, ak odsúdený podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je 200 eur.*

Z titulu podanej sťažnosti súd preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku v zmysle § 192 odsek 1 Trestného poriadku. Z príslušného spisového materiálu súd zistil, že odsúdený [REDAKOVANÉ] podal sťažnosť ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote (keďže sa spravoval nesprávnym poučením o opravnom prostriedku), avšak sťažnosť nie je dôvodná. Súd nezistil žiadne pochybenia pri rozhodovaní o náhrade trov trestného konania podľa § 556 odsek 1 Trestného poriadku, keďže uznesením vydaným dňa 04.07.2012 pod sp. zn. 1 Tdo 36/2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písmeno f/ Trestného poriadku, dovolanie obvineného [REDAKOVANÉ], ako neprípustné, na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.

Zo zákona nevyplýva, že celková bezdôvodnosť dovolania by mohla byť daná až po meritórnom preskúmaní veci dovolacím súdom a následnom odmietnutí dovolania, práve naopak, účelom ustanovenia § 556 odsek 1 Trestného poriadku je zabrániť neodôvodnenému podávaniu návrhov na mimoriadne opravné prostriedky tým, že zákon stanovuje povinnosť uhradiť trovy konania určené paušálnou sumou.

Zjavná neopodstatnenosť, a tým aj bezvýslednosť, podaného dovolania totiž vyplýva priamo zo zákona, keďže v zmysle § 368 odsek 1, odsek 2 Trestného poriadku, dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371. Takýmto rozhodnutím sa rozumie: rozsudok a trestný rozkaz, uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu, uznesenie o zastavení trestného stíhania, uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania, uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania, rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia, rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti vyššie uvedeným rozhodnutiam, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Výpočet rozhodnutí, ktoré možno napadnúť dovolaním je taxatívny. Dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 382 písmeno f/ Trestného poriadku).

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka je vecne správne aj napriek nesprávnemu poučeniu o opravnom prostriedku, keďže v zmysle článku 142 odsek 2 tretia veta Ústavy SR, proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

O žiadosti odsúdeného o navrátenie lehoty na podanie sťažnosti z dôvodu nezákonného poučenia súd samostatným výrokom nerozhodoval, nakoľko táto právna chyba napadnutého uznesenia bola konvalidovaná tým, že nadriadený orgán podanú sťažnosť meritórne preskúmal a neodmietol ju ako oneskorenú.“

18. Ak platí, že v prípade sťažovateľa išlo o celkom bezvýsledne podané dovolanie a okresný súd rozhodol napadnutým uznesením v súlade s týmto skutkovým stavom i v súlade s § 556 ods. 1 Trestného poriadku, pričom odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu podľa názoru ústavného súdu reflektuje ťažiskové premenné v tejto veci spôsobom, ktorý je aj vzhľadom na už prezentované závery ústavného súdu k predmetnej veci (k otázke celkom bezvýsledne podaného dovolania v sťažovateľovej veci) logický a nearbitrárny, potom nemožno toto napadnuté uznesenie okresného súdu vnímať ako rozhodnutie orgánu verejnej moci porušujúce ústavné práva a slobody sťažovateľa.

19. Konštatácia napĺňajúca predchádzajúci bod činí za dost otázke porušenia/neporušenia predovšetkým označených procesných ústavných práv sťažovateľa (čl. 46 ods. 1 ústavy), ale aj jeho hmotných ústavných práv, ktorých porušenie namieta.

20. Pre vyčerpávajúce posúdenie porušenia/neporušenia hmotných ústavných práv sťažovateľa (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) je však potrebné venovať pozornosť otázke, či príslušná právna úprava neumožňovala príslušnému súdu upustiť od uloženia povinnosti nahradiť štátu trovy konania o dovolaní, resp. či bolo možné vzhľadom na špecifiká danej veci vyvažovať záujem na ochrane sťažovateľovho práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) a záujem štátu na úhrade trov takého konania, kde všeobecný súd rozhodoval o celkom bezvýsledne podanom dovolaní v rámci trestného konania.

21. Ústavný súd hodnotí, že zákonom konštruovaná povinnosť nahradiť štátu trovy konania o dovolaní podanom celkom bezvýsledne nie je ničím iným než štátnym poplatkom, na ktorý pamätá čl. 59 ústavy.

22. Všeobecnú reglementáciu štátom ukladaných a vyberaných poplatkov za úkony a konania všeobecných súdov nachádzame v zákone Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). V zákone o súdnych poplatkoch však nenachádzame reguláciu poplatkov vyberaných v trestnom konaní. Poplatky trestného

konania sú upravené pod názvom „trovy trestného konania“ v šiestej časti Trestného poriadku (v § 553 až § 559) a vo vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 93/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania (ďalej len „vyhláška“).

23. Vo všeobecnosti platí, že trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania vrátane trov vykonávacieho konania znáša štát (§ 553 ods. 1 Trestného poriadku). Ak však bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu (i) trovy spojené s výkonom väzby, (ii) trovy spojené s výkonom trestu odňatia slobody, (iii) vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov, ak nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú náhradu, a (iv) paušálnou sumou ostatné trovy, ktoré znáša štát [§ 555 ods. 1 písm. a) až d) Trestného poriadku]. Podľa § 1 vyhlášky paušálna suma trov trestného konania na účely uvedené v § 555 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v trestnom konaní, v ktorom (i) bol vydaný trestný rozkaz, ktorý sa stal právoplatným, je 60 eur, (ii) sa rozsudok stal právoplatným po vykonaní konania o dohode o vine a treste, je 80 eur, (iii) sa rozsudok stal právoplatným po vykonaní hlavného pojednávania, je 120 eur.

24. Z § 553 ods. 1 v spojení s § 555 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku vyplýva, že povinnosť obžalovaného, ktorý bol právoplatne uznaný za vinného nahradiť paušálnou sumou 120 eur trovy trestného konania, ktoré znáša štát, pokrývajú celé trestné konania (od predsúdneho konania cez súdne konanie zahŕňajúce konanie súdu o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch až po vykonávacie konanie).

25. Z § 556 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že zákonodarca bez ohľadu na (a nad rámec) povinnosť odsúdeného, ktorý bol právoplatne uznaný za vinného, nahradiť trovy celého trestného konania [povinnosť podľa § 553 ods. 1 v spojení s § 555 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku] paušálnou sumou (120 eur v zmysle vyhlášky, ktorú vydal štátny orgán exekutívy, ktorá pokrýva celé trestné konanie, a teda aj prípadné konanie o dovolaní) upravil povinnosť nahradiť štátu trovy konania súdu o dovolaní podanom celkom bezvýsledne (podľa § 3 vyhlášky paušálna suma trov trestného konania na účely uvedené

v § 556 ods. 1 Trestného poriadku, ak odsúdený podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je 200 eur). Táto povinnosť sa vzťahuje na toho, kto takéto dovolanie podal. To znamená, že nemusí primárne zafažovať odsúdeného, ktorý bol právoplatne uznaný za vinného a na ktorého sa vzťahuje Trestným poriadkom uložená povinnosť nahradiť trovy celého trestného konania paušálnou sumou (podľa § 369 ods. 5 Trestného poriadku v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. Ak je obvinený mladistvý, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, môže i proti vôli obvineného za neho v jeho prospech podať dovolanie aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca).

26. Ak však podal celkom bezvýsledne dovolanie odsúdený, ktorý bol právoplatne uznaný za vinného, leží na jeho pleciach farcha povinnosti nahradiť štátu (i) paušálnou sumou 120 eur trovy trestného konania, ktoré znáša štát (ktorá pokrýva celé trestné konanie, a teda aj prípadné konanie o dovolaní), a taktiež (ii) nahradiť štátu paušálnou sumou trovy trestného konania z dôvodu celkom bezvýsledne podaného dovolania vo výške 200 eur. Inak povedané, ide v tomto prípade o duplicitu náhrady trov štátu súvisiacich s konaním všeobecného súdu (najvyššieho súdu) o dovolaní v rámci trestného konania.

27. Akokoľvek, povinnosť nahradiť štátu trovy trestného konania v zmysle Trestného poriadku sú zásahom do ústavou chráneného základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), ktorý je však aprobovaný čl. 59 ústavy, ale najmä čl. 11 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd. Pre konštatovanie ústavnej konformity takéhoto zásahu musí byť tento proporcionálny sledovanému cieľu (t. j. záujem štátu na vyberaní poplatkov za úkony a konania orgánov verejnej moci, v tomto prípade všeobecných súdov).

28. Ustanovenie § 556 ods. 1 Trestného poriadku nepamätá na § 553 ods. 1 v spojení s § 555 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Povinnosť nahradiť trovy štátu za konanie o celkom bezvýsledne podanom dovolaní je ukladaná obligatórne a príslušný súd (§ 559 Trestného poriadku) nemá možnosť úvahy, či povinnosť nahradiť tieto trovy podľa § 556

ods. 1 Trestného poriadku dotknutému subjektu uloží alebo od jej uloženia upustí. Taktiež príslušný súd nemá v zmysle § 3 vyhlášky moderačné právo, čo sa týka výšky ukladanej sumy, ktorá tvorí náhradu trov štátu.

29. Všeobecný súd rozhodujúci o uložení povinnosti nahradiť trovy trestného konania štátu zo strany odsúdeného, ktorý bol právoplatne uznaný za vinného, nemôže ani v prípade súčasnej aplikácie § 556 ods. 1 Trestného poriadku a § 553 ods. 1 v spojení s § 555 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku vyvažovať súkromný záujem odsúdeného na ochrane základného práva vlastníť majetok na jednej strane a záujem štátu na vyberaní poplatkov (náhrad trov trestného konania) za úkony a činnosť všeobecných súdov v trestnom konaní na strane druhej. Vyváženie v tomto smere uskutočnil samotný zákonodarca preferovaním záujmu štátu na vyberaní poplatkov (náhrad trov trestného konania) za úkony a činnosť všeobecných súdov v trestnom konaní.

30. Ústavne relevantná otázka, či zákonodarca akcentované zákonné vyváženie konštruoval proporcionálne vo vzťahu k základnému právu vlastníť majetok, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že odsúdený je navyše povinný na základe odsudzujúceho rozsudku strpieť zásahy aj do iných, jemu ústavou garantovaných základných práv a slobôd, zostáva nateraz v rovine rečnickej, keďže túto otázku nie je senát ústavného súdu oprávnený posúdiť v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy (na rozdiel od pléna ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy).

31. V takto predznačenej rovine je potrebné konštatovať, že postup okresného súdu vydaním napadnutého uznesenia je ústavne udržateľný aj z pohľadu ochrany hmotných ústavných práv sťažovateľa, t. j. práv garantovaných čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a taktiež v súlade s čl. 59 ústavy.

32. Ústavnému súdu zostáva posúdiť sťažovateľom namietané porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

33. Ustanovenia čl. 12 ústavy sú vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a majú charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ústavy (porov. napr. I. ÚS 26/2010, I. ÚS 686/2013, II. ÚS 550/2013, IV. ÚS 214/2011).

34. Ustanovenia čl. 12 a čl. 14 dohovoru však nemajú charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa v zásade bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom. Ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 14 dohovoru bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (porov. I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, II. ÚS 167/04, z novej judikatúry I. ÚS 509/2012, III. ÚS 87/2011, IV. ÚS 281/2012).

35. Pretože ústavný súd nevyslovil porušenie sťažovateľom označených práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým uznesením okresného súdu, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 14 dohovoru.

36. Nad rámec ústavný súd uvádza, že klasický prístup k diskriminácii je založený na komponentoch akcesority (porov. PL. ÚS 14/98, PL. ÚS 4/97, PL. ÚS 18/97, PL. ÚS 4/00, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 10/02, PL. ÚS 15/03, PL. ÚS 38/04) a kvalifikovaného kritéria – zakázaného dôvodu (porov. PL. ÚS 8/04), a teda pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia (ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ žiadne z týchto kvalifikovaných kritérií vo svojej sťažnosti explicitne ani neuvádza). V európskej konštitucionalistike sa občas ustupuje z týchto pozícií a súdy ústavného typu preskúmajú aj skutočnosť, či nedošlo k porušeniu rovnosti bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo či nedošlo k porušeniu

rovnosti na základe iného než kvalifikovaného kritéria. Súdny tak vlastne skúmajú napadnuté rozhodnutia a postupy v kontexte rýdzeho princípu rovnosti. Napadnuté uznesenie okresného súdu by však prešlo aj takýmto intenzívnym testom rovnosti, pretože povinnosť náhrady trov trestného konania podľa Trestného poriadku všeobecný súd ukladá obligatórne každému subjektu, pokiaľ sú splnené Trestným poriadkom ustanovené podmienky, a všeobecný súd nemá možnosť znevýhodniť konkrétnu fyzickú osobu v porovnaní s inými subjektmi v rovnakej situácii (t. j. v situácii, kde došlo k naplneniu zákonných podmienok pre uloženie povinnosti nahradiť štátu trovy trestného konania), keďže všeobecný súd nedisponuje priestorom pre úvahu, či povinnosť náhrady trov trestného konania uloží alebo neuloží.

Záver

37. Úloha ústavného súdu sa v konaní podľa čl. 127 ústavy obmedzuje predovšetkým na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len v miere posúdenia, či tieto sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

38. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a napadnutého uznesenia okresného súdu v intenciách už popísaných východísk dospel k záveru, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľových základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a nedošlo ani k porušeniu čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 59 ústavy a čl. 14 dohovoru.

39. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu, a to vo vzťahu ku všetkým návrhom, ktoré sťažovateľ v petite svojej sťažnosti uplatnil.

IV.

40. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 553 ods. 2 a 3 Trestného poriadku o tarifnej odmene a náhrade hotových výdavkov ustanoveného právneho zástupcu advokáta JUDr. Martina Olosa v súvislosti s právnym zastupovaním sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

41. Ústavný súd pri priznaní tarifnej odmeny a náhrady hotových výdavkov vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“).

42. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi tarifnú odmenu a náhradu hotových výdavkov za dva úkony právnej služby v roku 2013 (prevzatie právneho zastúpenia a doplnenie sťažnosti).

43. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2012 (§ 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky 781 eur (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sa rovná sume 130,17 eur a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sa rovná sume 7,81 eura).

44. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi tarifnú odmenu a náhradu hotových výdavkov za dva úkony právnej služby v roku 2013 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 260,34 eur (2 x 130,17 eur) a 2 x režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 15,62 eur (2 x 7,81 eur). Právny zástupca v konaní pred ústavným súdom nepreukázal, že by bol daňovým subjektom registrovaným pre DPH.

Ústavný súd priznal právnenému zástupcovi tarifnú odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu v sume 275,96 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2015